

$\tau(t)$ – шпаруватість імпульсів (співвідношення між тактами);

K_{τ_i} – коефіцієнт сталої часу наростання і спадання вакуумметричного тиску у міжстінковому просторі доїльного стакану.

Коефіцієнт сталої часу наростання вакуумметричного тиску $K_{\tau_{cc}}$ (перехід від такту стиску до такту ссання):

$$K_{\tau_{cc}} = f(P, \tau, \tau(t), F_H), \quad (2)$$

і коефіцієнт сталої часу наростання атмосферного тиску $K_{\tau_{ct}}$ (перехід від такту ссання до такту стиску):

$$K_{\tau_{ct}} = f(P, \tau, \tau(t), F_H), \quad (3)$$

де F_H – сила монтажного натягу дійкової гуми у гільзі доїльного стакану.

Реалізація на апаратному і програмному рівнях граничних меж вхідних параметрів технічної системи уможливить забезпечити оптимальні значення вхідних параметрів технічної системи, що є однією з умов функціонування адаптивної доїльної системи й підвищення ефективності машинного доїння корів.

Список використаних джерел

1. Дмитрів І.В. Аналіз режимних характеристик доїльних апаратів при машинному доїнні корів. Механізація та електрифікація сільського господарства. Міжвідомчий тематичний науковий збірник. Випуск № 97. Глеваха, 2013. С. 576-581.

2. Адамчук В.В., Дмитрів В.Т., Дмитрів І.В., Лаврик Ю.М. Енергоощадний пневмоелектромагнітний пульсатор автоматизованого доїльного апарата. Теорія та експеримент. Монографія. Львів. нац. аграрн. ун-т. Львів: СПОЛОМ, 2016. 178 с.

УДК 636:13.082

ПОРОДНИЙ СКЛАД КОНЯРСТВА В УКРАЇНІ

Ткачова І.В., д.с.-г.н., с.н.с.

(Інститут тваринництва НААН)

Конярство України наразі представлено значним різноманіттям порід коней, найбільш цінними з яких є породи вітчизняної селекції: українська верхова (365 кобил репродуктивного віку в Україні і близько 100 кобил – в інших країнах), новоолександрівська ваговозна (114 кобил), орловська рисиста (разом із російською популяцією близько 500 кобил), українська рисиста

породна група (164 племінних кобили), гуцульська – єдина реліктова порода коней України (разом з польською, румунською, словацькою та угорською популяціями – близько 500 кобил).

Федеральна агенція Продовольчої і сільськогосподарської організації ООН (ФАО) поділяє породи сільськогосподарських тварин на сім категорій для визначення їх статусу щодо загрози зникнення [1]. Система класифікації базується на показниках: загальна чисельність популяції, чисельність продукуючих самиць і тенденція чисельності популяції (зростає, знижується або стабільна). Аналіз наявності племінного (облікованого) поголів'я порід коней у суб'єктах племінної справи України показав (табл. 1), що всі наявні породи за кількістю маточного поголів'я за класифікацією ФАО знаходиться у статусі «у стані небезпеки» (від 100 до 1000 спроможних до відтворення самиць) [2].

Таблиця 1 - Чисельність облікованого поголів'я племінних коней в суб'єктах племінної справи України

Породи	2019 рік			
	усього		у т.ч.	
	гол.	%	жер.	коб.
Українська верхова	846	25,8	38	365
Чистокровна верхова	752	22,9	45	272
Орловська рисиста	567	17,3	21	205
Українська рисиста породна група (російська рисиста)	374	11,4	20	166
Новоолександрівська ваговозна	260	7,9	9	114
Ганноверська	180	5,5	2	45
Гуцульська	104	3,2	6	51
Вестфальська	90	2,7	2	66
Французька рисиста	40	1,2	3	15
Тракененська	32	1,0	3	11
Торійська	34	1,0	6	28
Всього облікованих коней:	3282	100,0	164	1350

Безпородне і помісне поголів'я використовується на сільськогосподарських та транспортних роботах, переважно у західних областях країни (63,2 % поголів'я коней), а також у клубах кінного прокату.

Динаміку загального поголів'я коней України представлено на рисунку 1.

На жаль, в Україні практично не діє програма збереження біорізноманіття сільськогосподарських тварин, немає генофондних репродукторів і власники коней локальних порід не отримують дотацій (до 2010 року дотації отримували усі галузі тваринництва). У зв'язку із цим поголів'я коней, без фінансової підтримки у складний економічний період, продовжує критично скорочуватись із загрозою повного зникнення місцевих і реліктових порід. Мізерне поголів'я цих коней зберігається лише на ентузіазмі фанатів коней.

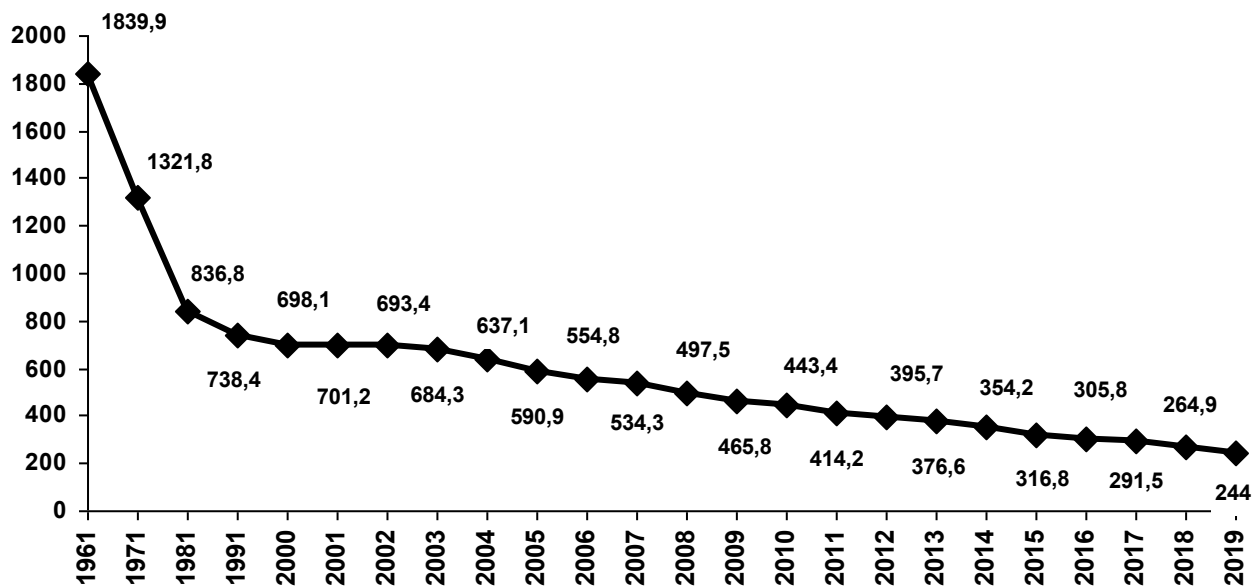

Рис. 1 - Динаміка загального поголів'я коней в Україні

Список використаних джерел

1. Breeding strategies for sustainable management of animal genetic resources. FAO Animal Production and Health Guidelines. *Animal Genetic Resources*, 2010; Vol. 47. P. 138-139. <https://doi.org/10.1017/s2078633610001086>
2. Scherf B., Pilling D. Basic demographic data – a prerequisite for effective management of animal genetic resources. *Animal genetic resources information*. Rome, Italy, 2009; Vol. 44: 1-6. <https://doi.org/10.1017/S1014233900002819>.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ПЕРШОГО ОСІМЕНІННЯ ТЕЛИЦЬ ПАРУВАЛЬНОГО ВІКУ

Шахова Ю.Ю., к.с.-г.н., с.н.с., доцент
(Луганський національний аграрний університет)
Ткачов А.В., аспірант
(Інституту тваринництва НААН)

Вступ. Розвиток галузі молочного скотарства передбачає утримання високопродуктивних корів. Для поліпшення якості стада, доцільно щорічно вводити у групу корів 20 — 25 % первісток [1].

Осіменіння в оптимальні строки добре розвинених телиць дає змогу скоротити на 10-12% витрати на вирощування корів, оскільки за непродуктивний період при вирощуванні телиць щомісячно витрачається 180-200 корм. од. [2-3].

Телиць осіменяють у віці 16 - 18 місяців за умови, що вони мають не